

רשומות

הצעות חוק

ה מ מ ש ל ה

19 ביולי 2005

193

י"ב בתמוז התשס"ה

עמוד

הצעת חוק הסדרים במשק המדינה (תיקוני חקיקה) (תיקון מס' 10 והוראת שעה), התשס"ה-2005.....1066

הצעת חוק הסדרים במשק המדינה (תיקוני חקיקה) (תיקון מס' 10 והוראת שעה), התשס"ה-2005

1. תיקון סעיף 14 בחוק הסדרים במשק המדינה (תיקוני חקיקה), התשמ"ט-1989¹ (להלן – החוק העיקרי), בסעיף 14 –

(1) לפני ההגדרה "גז" יבוא:

"בעל זיקה" – כהגדרתו בחוק משק הגז הטבעי, התשס"ב-2002²;

(2) אחרי ההגדרה "ספק גז" יבוא:

"ספק גז יוצא" – ספק גז שצרכן גז הודיע לו על החלטתו לסיים חוזה להספקת גז שנחתם עמו, בהתאם להוראות לפי חוק זה;

"ספק גז נכנס" – ספק גז שצרכן גז הודיע לו על החלטתו להתקשר עמו בחוזה להספקת גז;

(3) אחרי ההגדרה "המועד הקובע" יבוא:

"המנהל" – מי שמונה לפי סעיף 3(א) לחוק הגז (בטיחות ורישוי), התשמ"ט-1989³.

ד ב ר י

בענין זה קבע בית המשפט השלום בבאר שבע, במסגרת בשא 4184/02, דורגו בע"מ נ' גז-יגל ואח' (תק – של 2002, 3), כי פרק הזמן של 15 הימים שמיום ההודעה על החלטת בעלי דירות לסיים את ההתקשרות עם ספק גז, הקבוע בסעיף 2(א) לחוק המקרקעין (החלפת ספק גז בבית משותף), התשנ"א-1991, לא נועד לאפשר לספק הגז היוצא לנהל במהלכו משא ומתן מחדש עם הדיירים על אי הפסקת החוזה, אלא לאפשר לספק הגז היוצא לפרק את מיתקני מערכת הגז השייכים לו. שכן, לא ייתכן כי מצד אחד יתיר המחוקק לדיירים להביא לידי סיום חד צדדי של חוזה התקשרות עם ספק גז, ומצד שני, באותו חוק, יקבע מנגנון שיאפשר לספק הגז היוצא לנהל משא ומתן מחדש עם הדיירים על אי הפסקת החוזה.

עוד נקבע לאחרונה בבית משפט השלום בקרית גת, בתא 1402/03 בענין פז גז 1993 בע"מ נ' בל גז חברה ישראלית להפצת גז בע"מ ואח' (לא פורסם), כי יצירת מצב של "פינג פונג" בין הספקים, כשהדיירים הם למעשה כדור המשחק, וניהול "מלחמת רשימות", תוך גילויים של אלימות ותופעות של "שכירי חרב", לעתים אף "סוכנים כפולים", אין להשלים עמו. עוד נפסק שם, כי לא לכך התכוון המחוקק, המוחזק בחוקת מחוקק נאור. מלבד התכלית החקיקתית הסובייקטיבית של הגברת התחרות ופתיחת הדלתות בפני ספקים חדשים, קיימת תכלית אובייקטיבית של מניעת סיטואציות הגובלות בפלילים והתגוששות פרועה בין הספקים.

סעיפים
2-1 1
פרק ד' לחוק הסדרים במשק המדינה (תיקוני חקיקה), התשמ"ט-1989 (להלן – חוק ההסדרים), שענינו משק הגז, קובע בסעיף 17 שבו כי צרכן גז רשאי לרכוש גז מכל ספק גז, וספק גז לא יהיה רשאי לאכוף על צרכן גז לרכוש גז ממנו או באמצעותו, אם צרכן גז הודיע על רצונו לסיים את החוזה שביניהם ותנאי החוזה בדבר החזרת ציוד ופיקדון נתמלאו. הפרק האמור נועד למעשה לפרוץ את המונופול שהיה קיים במשק הגז בארץ במשך שנים רבות למספר מצומצם של חברות גז, ולפתוח את השוק לתחרות חופשית שתאפשר לחברות נוספות להשתלב במערכת הספקת הגז.

תקנות הסדרים במשק המדינה (תיקוני חקיקה) (משק הגז – החלפת ספק גז), התשנ"א-1991, שהותקנו מכוח חוק ההסדרים, קובעות הוראות מפורטות לענין החלפת ספק גז על ידי צרכן גז. ואולם במקרים רבים, כאשר ספק גז מקבל הודעה כי דיירי הבניין החליטו לסיים עמו את ההתקשרות ולעבור לספק גז חדש, הוא אינו מפרק את הציוד המושאל ומכלי הגז השייכים לו, בהתאם להוראות לפי חוק ההסדרים אלא בוחר לנהל משא ומתן מחדש עם דיירי הבניין על מנת להמשיך ולספק להם גז, וזאת תוך הצעת מחירים נמוכים ולא הגיוניים לצרכנים, או הטבות אחרות, במטרה לחסום בפני ספקי גז חדשים את הדרך לתחרות החופשית וההוגנת, ובכך, כאמור, נפגעת התחרות.

¹ ס"ח התשמ"ט, עמ' 16; התשס"ד, עמ' 287.

² ס"ח התשס"ב, עמ' 55.

³ ס"ח התשמ"ט, עמ' 108.

17א. (א) הודיע צרכן גז לספק גז על סיום חוזה להספקת גז שנחתם עמו, בתקופה שמיום תחילתו של חוק הסדרים במשק המדינה (תיקוני חקיקה) תיקון מס' 10 והוראת שעה, התשס"ה-2005, עד תום שלוש שנים מהמועד האמור, לא יתקשר ספק הגז היוצא או כל ספק גז שהוא בעל זיקה אליו, או מי מטעמם, עם צרכן הגז, ולא יציע לו הטבות כלשהן, במשך שישה חודשים מיום מתן ההודעה.

(ב) שר התשתיות הלאומיות, באישור ועדת הכספים של הכנסת, רשאי להאריך את תקופת שלוש השנים האמורה בסעיף קטן (א), בשנתיים נוספות.

17ב. (א) היה למנהל יסוד סביר להניח כי ספק גז יוצא, ספק גז שהוא בעל זיקה אליו, או מי מטעמם, התקשר עם צרכן גז או הציע לו הטבות, בניגוד להוראות סעיף 17א, רשאי הוא להטיל על ספק הגז היוצא עיצום כספי בשיעור של 67,300 שקלים חדשים, ובהפרה חוזרת – כפל העיצום כאמור; לענין זה, "הפרה חוזרת" – הפרה שנעשתה בתוך שנתיים מהיום שהוטל עיצום כספי בשל ההפרה הראשונה.

עיצום כספי
לענין איסור
התקשרות

(ב) עיצום כספי לפי סעיף זה ישולם לפי דרישת המנהל בכתב, בתוך 30 ימים מיום מסירתה; הדרישה תוצא לאחר שהמנהל מסר לספק הגז היוצא הודעה על הכוונה להוציאה, וניתנה לו הזדמנות להשמיע את טענותיו.

(ג) המנהל רשאי לעדכן את סכום העיצום הכספי ב־1 בינואר של כל שנה, לפי שיעור עליית המדד, מהמדד האחרון שפורסם לפני יום השינוי לעומת המדד האחרון שפורסם לפני יום תחילתו של חוק הסדרים במשק המדינה (תיקוני חקיקה) (תיקון מס' 10 והוראת שעה), התשס"ה-2005; כן רשאי הממונה לעגל את סכום העיצום הכספי לסכום הקרוב שהוא מכפלה של 10 שקלים חדשים; המנהל יפרסם, בהודעה ברשומות, את סכום העיצום הכספי המעודכן.

(ד) עיצום כספי יהיה לפי סכומו המעודכן ביום הדרישה לתשלום, ואם הוגש ערעור ובית המשפט הדן בערעור הורה על עיכוב תשלומו – לפי סכומו המעודכן ביום ההחלטה בערעור.

ד ב ר י ה ס ב ר

של תחרות אמיתית לאורך זמן. לפיכך, ההוראה נקבעה כהוראת שעה לתקופה של שלוש שנים, תוך מתן אפשרות לשר התשתיות הלאומיות להאריכה בשנתיים נוספות בלבד, כדי שיהיה אפשר לשוב ולבחון בתום שלוש השנים הראשונות את המשך נחיצותה ויעילותה, בשים לב להתפתחות התחרות במשק הגז באותה תקופה.

כן מוצע להסמיך את המנהל, כהגדרתו המוצעת, להטיל עיצום כספי בסכום של 67,300 שקלים חדשים על ספק גז יוצא שהפר את הוראות סעיף 17א המוצע, ובכך לאפשר הטלת אמצעי אכיפה יעיל ומהיר העשוי לשמש הרתעה ולהביא להקטנת שכיחות ההפרות של הוראות הסעיף המוצע.

כדי להגביר את התחרות בתחום אספקת הגז בטווח הארוך, ולאפשר לחברות גז נוספות לפעול בתחום, וכן למנוע פגיעה בצרכני הגז, מוצע לקבוע הוראה ולפיה בכל מקרה שבו ניתנה הודעה מאת צרכן גז לספק גז על החלטתו לסיים את ההתקשרות עמו, בתקופה שמיום תחילתו של החוק המוצע עד תום שלוש שנים מהמועד האמור או עד מועד מאוחר יותר כפי שקבע שר התשתיות הלאומיות, יחול איסור על אותו ספק גז, ספק גז שהוא בעל זיקה אליו, או מי מטעמם, להתקשר עם צרכן הגז או להציע לו הטבות, במשך שישה חודשים מיום מתן ההודעה בענין סיום ההתקשרות.

הוראה זו אינה הוראה שגרתייה והיא נועדה לטפל במצב המיוחד שנוצר במשק הגז כדי להבטיח קיומה

(ה) לא שולם עיצום כספי במועד ייתוספו עליו, לתקופת הפיגור, הפרשי הצמדה וריבית לפי חוק פסיקת ריבית והצמדה, התשכ"א-1961' (בסעיף זה – הפרשי הצמדה וריבית), עד לתשלומו.

(ו) עיצום כספי ייגבה לאוצר המדינה, ועל גבייתו תחול פקודת המסים (גביה)⁵.

(ז) על דרישה לתשלום עיצום כספי ניתן לערער לפני בית משפט השלום, בתוך 30 ימים מיום שנמסרה הדרישה; אין בהגשת ערעור כדי לעכב תשלום עיצום כספי, אלא אם כן הסכים לכך המנהל או הורה בית המשפט אחרת.

(ח) התקבל ערעור כאמור בסעיף קטן (ז), יוחזר סכום העיצום הכספי בתוספת הפרשי הצמדה וריבית, מיום תשלומו עד יום החזרתו.⁶

תיקון סעיף 19 3. בסעיף 19 לחוק העיקרי, אחרי "לרבות" יבוא הוראות בדבר חובת ספק גז יוצא למכור את מכלי הגז הנייחים והציוד המושאל השייכים לו, לספק גז נכנס המעוניין בכך, ובדבר אופן הערכת שווי המכלים והציוד כאמור והתשלום הראוי בשל מכירתם, וכן".

4. בחוק המקרקעין (החלפת ספק גז בבית משותף), התשנ"א-1991 – תיקון חוק

(1) בסעיף 2, בסופו יבוא "ואולם הוראות סעיף קטן זה לא יחולו לענין ספק גז שזהותו נקבעה על ידי מוכר כהגדרתו בחוק המכר (דירות), התשל"ג-1973"; ספק גז בבית משותף

(2) בתוספת –

(א) אחרי סעיף 1 יבוא:

1א. נמסרה לספק יוצא הודעה על החלטת בעלי דירות בבית משותף כאמור בסעיף 1, ימכור הספק היוצא את מכלי הגז הנייחים והציוד המושאל השייכים לו, לספק גז שבעלי הדירות החליטו להתקשר עמו בחוזה להספקת גז לאחר סיום החוזה עם הספק היוצא (בתוספת זו – ספק נכנס), אלא אם כן הודיע הספק הנכנס לספק היוצא, מיד לאחר שהתקשר עם בעלי הדירות, כי אינו מעוניין לרכוש את הציוד והמכלים

"מכירה של מכלי גז וציוד לספק נכנס

ד ב ר י ה ס ב ר

סעיף 4 לפסקה (1) המוצעת

סעיף 2 לחוק החלפת ספק גז בבית משותף, שענינו המועד להחלפת ספק גז, קובע כי ניתן לבצע החלפת ספק גז בבית משותף רק לאחר שחלפה שנה מהיום שהוחל בהפעלת מערכת הגז המרכזית. דהיינו, במהלך שנה שלמה, דיירי הבית המשותף "כבולים" בידי ספק גז שלא נבחר על ידם. בבנינים חדשים שטרם אוכלסו, נקבעת זהותו של ספק גז על ידי קבלן הבנין, והדיירים נדרשים לשלם, נוסף על דמי התחברות גבוהים, גם תשלום גבוה בעד הספקת הגז לספק גז שלא נבחר על ידם.

מוצע לתקן את הסעיף האמור ולקבוע כי במקרה שבו נקבעה זהותו של ספק גז על ידי קבלן, לא תחול כל מגבלת זמן לענין החלפת ספק גז על ידי בעלי הדירות.

3 סעיף מוצע לתקן את סעיף 19 לחוק ההסדרים, שענינו ביצוע ותקנות, ולהסמיך את שר התשתיות הלאומיות, באישור ועדת הכספים של הכנסת, ליתן הוראות בדבר חובת ספק גז יוצא למכור את מכלי הגז הנייחים והציוד המושאל השייכים לו, לספק גז נכנס, וכן בדבר אופן הערכת שווי המכלים והציוד כאמור והמחיר הראוי בשל מכירתם.

התיקון המוצע נועד למנוע מספקי הגז לקבוע מחירים שרירותיים בשל מכירה כאמור ולהקטין בכך את חסמי המעבר של צרכני גז בין ספקי הגז השונים.

⁴ ס"ח התשכ"א, עמ' 192.

⁵ חוקי א"י, כרך ב', עמ' 1374.

⁶ ס"ח התשנ"א, עמ' 117.

⁷ ס"ח התשל"ג, עמ' 196.

כאמור; לענין אופן הערכת שווי מכלי הגז והציוד המושאל לצורך מכירתם לספק נכנס, והתשלום הראוי בשל מכירתם כאמור, יחולו ההוראות שנקבעו לענין זה לפי סעיף 19 לחוק הסדרים במשק המדינה (תיקוני חקיקה), התשמ"ט-1989.

(ב) בסעיף 2 –

(1) במקום סעיף קטן (א) יבוא:

"(א) הודיע ספק נכנס לספק יוצא כי אינו מעוניין לרכוש ממנו את הציוד והמכלים כאמור בסעיף 1א, יפרק הספק היוצא, על חשבוננו, את המכלים והציוד כאמור ויפנה אותם, בתוך 15 ימים ממועד מסירת ההודעה, ובלבד שהודיע לבעלי הדירות שלושה ימים מראש על מועד הפירוק";

(2) בסעיף קטן (ג), במקום " ספק הגז שעמו התקשרו" יבוא "הספק הנכנס".

5. תחילתו של סעיף 1א בתוספת לחוק המקרקעין (החלפת ספק גז בבית משותף), התשנ"א – תחילה 1991, כנוסחו בסעיף 4(א) לחוק זה, ביום כניסתו לתוקף של תקנות לפי סעיף 19 לחוק העיקרי כנוסחו בסעיף 3 לחוק זה.

ד ב ר י ה ס ב ר

לפסקה (2) המוצעת

מכלים נייחים מהאדמה תוך הריסת גינות או רכוש משותף אחר, רק במקרה שבו הודיע ספק הגז הנכנס כי אינו מעוניין לרכוש את המיתקנים והציוד כאמור.

סעיף 5 מוצע לקבוע כי סעיף 1א בתוספת לחוק החלפת ספק גז בבית משותף, המוצע בסעיף 4(א) להצעת החוק והמטיל חובה על ספק גז יוצא למכור את מכלי הגז הנייחים והציוד המושאל השייכים לו לספק גז נכנס, ייכנס לתוקפו ביום כניסתו לתוקף של תקנות לפי סעיף 19 לחוק הסדרים כנוסחו בחוק זה, שענינן אופן הערכת שווי המכלים והציוד כאמור והתשלום הראוי בשל מכירתם.

כדי להקל על ההליך להחלפת ספק גז בבית משותף, מוצע לתקן את התוספת לחוק החלפת ספק גז בבית משותף, ולהוסיף הוראה שתחייב ספק גז יוצא למכור לספק גז נכנס את המכלים והציוד השייכים לו אם הוא מעוניין לרכושם, בהתאם להוראות שיקבע שר התשתיות הלאומיות לענין זה לפי סעיף 19 לחוק הסדרים כנוסחו בחוק המוצע.

עוד מוצע לתקן את סעיף 2 לתוספת, שענינו פירוק מיתקנים, ולקבוע כי ספק הגז היוצא יפרק את המכלים והציוד השייכים לו, פעולה המצריכה לעתים הוצאת

